

Svenskt Näringsliv

Jan-Olof Jacke, Vd

Lina Håkansdotter, chef för avdelningen för Hållbarhet och Infrastruktur
samt övriga potentiellt berörda

Angående artikel i Energimarknaden 2020-03-20: Opartiskheten i Svenskt Näringslives elförsörjningsprojekt ifrågasätts.

https://www.vainsights.se/articles/676857/3b4b30ab-d20a-467a-83b1-7ee7fa5c9ae6?utm_campaign=Energimarknaden%C3%96ppnaArtiklar_200320_Opartiskheten%20i%20Svenskt%20N%C3%A4ringsliv&utm_medium=email&utm_source=Eloqua&elqTrackId=60076d2b93b94754afe5c694860d179&elq=7b219898375f4d2bb9f97dbc3522ee2a&elqaid=32330&elqat=1&elqCampaignId=23441

Undertecknad Ove Björklund representerar Föreningen God Livsmiljö Hylte som sedan 2010 deltagit i den politiska processen för framtagande av översiktsplaner för vindkraft i Hylte kommun och följande miljöprövningsprocesser. Vår förening är också ansluten till riksorganisationen Föreningen Svenskt Landskapsskydd och paraplyorganisationen EPAW, som representerar ca 1500 europeiska lokalföreningar. Starkt stöd för vetenskapligt baserad omprövning finns också hos fristående lokala organisationer och drabbade medborgare.

Vi har under resans gång noterat att vindkraft möjligen är förnybar, men varken ”miljövänlig”, ”hållbar” eller ”utsläppsfri”. Den bär heller inte en rad indirekta kostnader för kraftöverföring, destruktion av epoxymaterial, återställning av natur, folkhälsa, drabbades privatekonomi och destruktiva effekter på skogsnäring, turism etc. Verkens livslängd samt klimat- och miljöeffekterna är kraftigt underskattade.

I artikeln framför Svensk Vindenergi, WWF och Naturskyddsföreningen kritik mot Svenskt Näringslives pågående projekt Kraftsamling Elförsörjning. Vår uppfattning är att Svensk Vindindustri i hög grad representerar internationella investerarintressen som idag flyr det starka europeiska motståndet och därför exploaterar svensk mark. Det har lett till att det under perioden 2019 till 2021 investeras 80 miljarder i ny vindkraft i Sverige medan Sverige, enligt Nätverket för vindbruk, endast står för tre miljarder. Tyskland dominerar med 21 miljarder följt av Frankrike, Schweiz, Storbritannien och diktaturstaten Kina. WWF och Naturskyddsföreningen har stora statsbidrag och ligger lågt i debatten.

Detta är allvarligt nog. Men än allvarligare är den svenska regeringens och de ansvariga myndigheternas (Energimyndigheten och Naturvårdsverket) mörkläggning av alarmerande vetenskapliga fakta. Detta genomsyras även i länsstyrelsernas och domstolarnas miljöprövningsprocesser.

Vi har i ett fall tvingats vända oss till EU-kommissionen för utvärdering av svenska statens bristande tillämpning av EU:s Habitatsdirektiv. Kommissionen har tagit upp vårt ”complaint”.

Vi överväger också prövning av implementeringen och tillämpningen av Vattendirektivet.

Vi är nu starkt oroade över två av myndigheternas tillsatta utredningar avseende bullerregelverk för vindkraftverk samt strategisk plan för vindkraft. Båda i syfte att förbereda utbyggnad om 100 TWh vindenergi, vilket även bör ta höjd för säkrad effektbalans (minst 25 TWh) och utbyte av felplacerade och olönsamma verk (10-20 TWh). Utkast till bullerregelverket visar tydlig agenda att

permanenta nuvarande ”praxis” 40 dBA, trots att WHO Guidelines for Environmental Noise 2018, tydligt konstaterat att dBA är olämpligt för det specifika vindkraftsbullret som inte korrekt återger det lågfrekventa ljudet. Utkastet berör dessutom överhuvudtaget inte hälso- och miljöeffekterna av infraljudets kraftiga pulserande energier, som utbreder sig över stora avstånd.

Projektet med att ta fram ny strategi för vindkraft har nu passerat remissstadiet och förslag kommer sedan att utarbetas inom myndighetssfären. Vi ser det sannolikt att även detta projekt blir ytligt och inte kommer att uppfylla EU-direktivet för strategiska dokument eller kap 6 MB, avseende kraven på medverkan av oberoende medicinsk och teknisk expertis i samråd med medborgarna. Detta leder till fortsatt myndighetsblockering av vetenskapliga fakta och bristande riskanalys av infraljudens och markvibrationernas ackumulerade effekter på folkhälsa (sjukvårdssystem), klimat, ekosystem, biodiversitet och den nationella skogsnäringen. Det får också allvarliga negativa effekter på de nationella miljö kvalitetsmålen God bebyggd miljö, Begränsad klimatpåverkan, Levande skogar, Myllrande våtmarker, Ett rikt växt- och djurliv och Storslagen fjällmiljö. Mörkläggningen av den kraftigt pulserande akustiska energin i frekvensområdet <3 Hz (ohörbart ”infraljud”) är en fatal teknokratisk bluff. Problemen har presenterats för Statsrådsberedningen i skrivelse 2019-09-18. Bilaga 1.

Allt fler fakta tyder på att energipulserna komprimerar kroppsorgan och orsakar patologiska och depressiva effekter vid långtidspåverkan.

- Kasprzak C. Dämpad aktivitet i hjärnan och andningscentrum efter 20 min exponering av ljud som inspelats från ett vindkraftverk på 750 m.
- Vahl C-F. Försämrade hjärtmuskelkapacitet, 20 %. ”Ljudet slår som en hammare”.
- Alves-Pereira M. Patologiska förändringar i hjärtsäck, lungor och blodkärl. Degenererande effekter på hjärnan. <https://livestream.com/itmsstudio/events/8781285>
- Eric Zou. Samkörning av offentliga databaser i USA, visade signifikanta samband mellan självmord och vindkraftsetablering (10-25 km). I synnerhet för äldre individer i förhärskande vindriktning.

Detta är alarmerande då tyska specialistläkare, Ärzte für Immissionsschutz, anger 60 dBZ som gräns för hälsoeffekter, motsvarande **10 km från ett enda verk**. Organisationen har i ett Öppet brev till den tyska regeringen varnat för infraljudets folkhälsoeffekter. Bilaga 2.

Forskaren Stephen Kaula har i uppföljningsstudie ”Untersuchung zu gesundheitlichen Beeinträchtigungen von Anwohnern durch den Betrieb von Windenergieanlagen” (2019-05-19), varnat för att Förbundsrepubliken kan förvandlas till ett land för **”sömlösa, irriterade och sjuka”**. Bilaga 3.

En viktig faktor är att det acceptabla gränsvärdet sjunker med exponeringstiden och kan ligga på 60 dBZ efter ca två år. Vissa arbetsmiljöer har också höga infraljudsnivåer. Effekterna på barns utveckling i dessa miljöer är oklara. Kroppsorganen är fullt utvecklade först vid 12 års ålder. Samband med bullrig uppväxtmiljö och sämre studieresultat är vetenskapligt belagda.

Finska mätningar visar ackumulerade bullermattor över en tredjedel av landet, vilket är oroande.

Bilaga 4. Studie visar tredubbla symptom efter driftstart av vindkraftsanläggningar upp till 15 km.

I synnerhet för bostäder i områden som omges av flera vindkraftsparkar. Regeringens beslut om Markbygdens 1101 verk, 8 km från Piteå centralort, måste därför betraktas som ett ansvarslöst, okontrollerat medicinskt experiment som borde omprövas. Området är ca 10 x 5 mil.

Forskning måste också fastställa vindkraftens direkta och indirekta negativa klimateffekter genom - uttorkning och långa torkperioder. Kanadensiska och amerikanska forskare har visat att havsbaserade vindkraftverk pressar ut fuktigheten ur atmosfären, så att luften är torr när den når land.

Detta får direkt negativ global klimateffekt som inte motvaras av de långsamt minskade utsläppen av CO₂. Tyska beräkningar visar att landets 30500 vindkraftverk höjer medeltemperaturen med 0,27 C och medverkar till allt längre torkperioder och bidragit till den extrema torkan 2018. Kinesisk statistik visar upp till 80 % mindre regn vid stora vindkraftindustriella anläggningar. I själva verket har **alla forskningsresultat om vindkraftverkens uttorkningseffekter ignorerats av de politiska systemen under många år**. Bilaga 5.

- minskad daggbildning som orsakas av turbulens bakom verken. Varmare luft höjer den lokala marktemperaturen (0,7-3,7 0C), vilket leder till uttorkning. Kinesisk satellitstudie visade minskad vegetativ tillväxt över 9 km.
- ökade utsläpp av CO₂ och metan, som orsakas av markvibrationer i våtmarker och skogarnas humusskikt. Ändring av markens porositet, syre och kolbalans.
- minskad upptagning av CO₂ ur atmosfären genom lägre tillväxt orsakad av markvibrationernas störning av humusskiktet, symbios och fotosyntes, mikroorganismers och insekters vibrationella kommunikationssystem, hämmad näringsomsättning och uttorkning.
- rubbade ekosystem, ökad fragmentering, barriäreffekter, dödande av predatorer, ökade insektskadador = terpentener = ozon = frätande oxylytprocess.
- ökade egensvängningar i trädstammar, som stärker rotsystemen på bekostnad av stammar, grenar och produktiv blad- och barryta.
- minskad skogsareal.

Ny forskning (SLU) visar att provytor vid Knottåsens och Fäbodlidens forskningsstationer börjat släppa ut lika mycket CO₂ som de tidigare tagit upp – ca 3-4 ton CO₂/hektar och år. Svampar kan ligga bakom de ökade utsläppen. Vindkraftens indirekta klimateffekter kan vara tredubbelt högre än den officiella eller ca 45 g CO₂/kWh. Detta måste utvärderas.

Neodymium-brytningen i Kina frigör extrema mängder radioaktivt avfall.

De enorma industrizonerna utgör ett allvarligt hot mot ekosystemen och det globala artskyddet.

Varje form av ljud eller vibration tränger genom kroppsytan hos biologiska organismer.

Vindkraftverkens vingspetsar roterar i 300 km/h. Fåglar, insekter och fladdermöss kan inte bedöma denna fara. De kraftiga ändringarna av lufttrycket orsakar kollaps och inre blödningar i deras lungor. Antalet offer är dramatiska. Större rovfågelarter träffas direkt av de roterande vingarna när de lockas till kadaver, som ligger under vindkraftverken. Biodlare rapporterar ackumulerade förluster av bisamhällen i närheten av vindkraftverk. Orsaken tros vara störningar i kommunikationen som sker genom ljud och vibrationer från bakkroppen vid 110 dB och frekvensen 13 Hz, vilket motsvarar nivåer från vindkraftverk i närområdet. Liknande effekter kan förväntas på myrkolonier och insekter. 5 - 6 miljarder insekter dödas per dag av vindkraftverkens vingar under den varma säsongen i Tyskland. Djur som inte kan undkomma ljudet på grund av bundenhet till betesmark eller stallbyggnader visar symtom på stress och deformiteter hos unga djur. Hittills finns det knappast någon kunskap eller forskning om dessa effekter på mikroklimatet och växtlivet. År 2019 återstod bara 30 % av insekterna i Tyskland och fältfåglarna hade minskat med 56 %. Bilaga 6. Samma effekter har redovisats för sjöfågel i Irländska sjön efter uppförande att stora offshoreanläggningar. Dödandet fortsätter.

De summariska miljötillstånden är ofta civilrättsligt orättfärdiga då drabbade människor, utöver ohälsa och sjukdom, påtvingas stora privatekonomiska förluster genom sänkta fastighetsvärden, försämrade skogstillväxt, intrång i verksamhet och förlorad rådighet. Detta sker utan att svenska medborgare kompenseras av de internationella aktörerna. Den lilla människan saknar kunskap och

medel för att föra rättslig process för att ställa berättigade skadeståndskrav. Det handlar inte längre om en marginaliserad landsbygd utan skadorna når nu stora grupper inom större centralorter. Det är sannolikt att de statliga projekten kommer att sakna den breda och djupa vetenskapliga riskanalys som krävs för att utvärdera vindkraftens ackumulerande negativa effekter. Detta kan leda till accelererande underminering av vårt sjukvårdssystem, ekosystemen som utgör basen för vår framtid och den nationella skogsnäringen.

Vi ser därför mycket positivt på det av Svenskt Näringsliv initierade projektet Kraftsamling Elförsörjning. Projektets inriktning att involvera berörda branscher och intressentgrupper garanterar ett bredare grepp. Nio underlagsrapporter är hittills planerade inom ramen för projektet, som med hjälp av forskare från ledande universitet kommer att genomföra breda scenarioanalyser.

Vad vi förstår ligger tyngdpunkten huvudsakligen på hur tekniska vägval påverkar det framtida svenska elsystemet. Här finns en risk att vi missar möjligheten att vetenskapligt utvärdera vindkraftens

- medicinska effekter som kan få en avgörande betydelse för en stor del av befolkningens hälsa och öka trycket på landets sjukvårdssektor.
- lokala och globala klimateffekter
- effekter på ekosystem och artskydd som utgör basen för vår framtida existens, vilket kräver analys med ett flergenerationsperspektiv
- effekter på skogsnäringen och dess nationalekonomiska konsekvenser

Vi det därför mycket värdefullt om projektet Kraftsamling Elförsörjning också kunde bidra till vetenskaplig prövning av dessa vitala framtidsfrågor.

Vi är också beredda att vara med som intressentgrupp för att bidra med fakta, samlad erfarenhet och den löpande uppdatering som vi erhåller via våra globala nätverk.

2020-03-31

Föreningen God Livsmiljö Hylte
Ove Björklund
ove.bjorklund@hotmail.com

Rättvis Vind Holaveden
Morgan Andersson
lillakrokek@hotmail.com

Ängersjö byalag
Thomas Eliasson
tomas_eliasson@hotmail.com

Föreningen Duvhällen kringboende
Esther Koster och Anders Löfqvist
duvhallenkringboende@hotmail.com

Finnskogsriket
Maths Östberg
www.finnskogsriket.com

Föreningen Livskvalitet för Stöverberg
Inger Almström
cqvarn@hotmail.com

Föreningen Elgen
Carl Hermelin
info@me-degla.com

Föreningen Vi, Åseda
Bengt Svensson bengt@ekhorva.se
Kennet Karlsson kennet.karlsson@karlsonhus.com

Bilagor

1. Skrivelse till Statsrådsberedningen, 2019-09-18.
2. Ärzte für Immissionsschutz. Öppet brev till den tyska regeringen. Varning för infraljudets hälsoeffekter.
3. Stephan Kaula. Untersuchung zu gesundheitlichen Beeinträchtigungen von Anwohnern durch den Betrieb von Windenergieanlagen. 2019-05-19.
4. Mehtätalo, Mehtätalo, Peltoniemi. Hälsoeffekterna av vindkraftverkens infraljud på befolkningen i Finland, baserat på ljudets spridning från vindkraftverken.
5. Dagmar Jestrzemiński. 2020-01-27. Tyskland. Vindkraft: När "klimatskydd" blir en klimatdödare.
6. Franz Trieb Deutsches Zentrum für Luft-und Raumfahrt 2018-10-30. Interference of Flying Insects and Wind Parks.